

богата церемониалност и пищност в султанския двор – шествия, трапези, зрелища, сред които борби, конни надбягвания, фойерверки [Мутафчиева, 1978:232-233]. Почти толкова продължително, макар и не толкова разкошно се празнуват днешните *сюнети* и сватби сред мюсюлманите от Югозападна България. Момчетата са облечени като принцове на *сюнета*, а булките – като принцеси на сватбата. И в днешното празнуване има обредни шествия – *алаи*, празнични трапези, борби – *гюреши*, конни надбягвания – *кушии*.

Сюнети

Сюнети е обредна практика, позната на всички мюсюлмански общности в България. Малко са изследванията и публикациите за този обред във фолклорната култура на българските мюсюлмани, а за музиката в него изобщо липсват. Според кратко описание на *сюнета* в Родопите, той е един от големите празници за български мюсюлмански семейства. На някои места в района празникът продължава до една седмица. Организаторът на празненството се нарича *дюлсайбия*. Той кани цялото село, гости от съседни селища и наема музикантите. През втория и третия ден гостите носят различни дарове в дома на *дюлсайбията* – баници, пари, дърва. На четвъртия ден с голяма тържественост започва обрязването – с шествие, начело с *байрактар*, което отива в двора на *дюлсайбията*, където *сюнетлията* обрязва децата. На двора и улицата през това време свирят зурни и тъпани. През същия ден започват общоселските игри и състезания – борби на *пехливани* и *кушии* [Цанева, 1994:139].

Сюнети е практика, обред и празник само при мюсюлманите от поречието на р. Места. Въпреки че се наричат *турски цигани*, ромите от Петричко не го правят. “Тук не правят сюнети. Турци има само в Яворница няколко къщи. Ние не сме правени сюнет и не правиме” [С.О., с. 3]. Музикантите зурнаджии от този край обаче знаят обредния репертоар, който се свири на *сюнет*: “Сюнети свирим по Гоце Делчев, по Велинград. Сюнети турците си правят. Наште сега не... При сюнета има алай, другийо – не русалийски алай” [Д.К., с. 2-3]. Сюнет със зурнаджийска музика като общоселски празник правят само българите мюсюлмани и турчеещите се роми, при турците в Гоцеделчевско празнуването, наречено *сюнет диваасъ* е без музика, в семеен кръг [Дж.С., с. 17].

Резултатите от нашата теренна работа показват, че *сюнети* е по-скоро празник на общността в махалата, селището, района, отколкото на отделното семейство. Информаторите от поречието на р. Места наричат *сюнет* както акта на обрязване на отделното дете, така и груповото празнуване. Дори когато отделното семейство организира празнуването на *сюнет*, в него участват много гости от махалата, селището и от други селища. През последните години ритуалното празнуване на *сюнет* се прави групово, обикновено след обрязването на отделните деца: “На няколко деца се прави. Става и на един, ама това става много рядко – при тия по-богатите” [К.Т., с. 4].

Няма точно определен календарен момент за *сюнет* – информаторите твърдят, че обикновено се прави “кой когато иска”. Подбират се дни с добро време за празнуване на открито: “Зимата не се прави, само през такива топли дни” [К.Т., с. 4]. Търсят се свободни от други празници дни: “Свободни дати – да няма други сватби и такива работи” [С.М., с. 4]. Според друг гоцеделчевски зурнаджия предпочитани сезони са пролет и есен, понякога през зимата, но никога лятото, защото тогава има много работа [А.А., АИФ I, №100, с. 43].